
CYFARFOD ARBENNIG O'R CYNGOR DYDD GWENER, 18 MAWRTH 2016

Yn bresennol: Y Cynghorydd Dilwyn Morgan (Cadeirydd);
Y Cynghorydd Eric Merfyn Jones (Is-gadeirydd).

Y Cynghorwyr: Craig ab Iago, Anwen Davies, Lesley Day, Dyfed Edwards, Elwyn Edwards, Trevor Edwards, Thomas Ellis, Alan Jones Evans, Aled Evans, Jean Forsyth, Gweno Glyn, Simon Glyn, Gwen Griffith, Alwyn Gruffydd, John Brynmor Hughes, Louise Hughes, Sian Wyn Hughes, Aeron M.Jones, Aled Wyn Jones, Anne Lloyd Jones, Brian Jones, Charles W.Jones, Elin Walker Jones, John Wynn Jones, Sion Wyn Jones, Dilwyn Lloyd, June Marshall, Dafydd Meurig, Michael Sol Owen, William Tudor Owen, Gareth A.Roberts, John Pughe Roberts, W.Gareth Roberts, Angela Russell, Dyfrig Siencyn, Mike Stevens, Gareth Thomas, Hefin Underwood, Ann Williams, Eirwyn Williams, Elfed Williams, Gruffydd Williams, Hefin Williams, Owain Williams ac R.H.Wyn Williams.

Swyddogion yn bresennol: Dilwyn Williams (Prif Weithredwr), Iwan Evans (Pennaeth Gwasanaeth Cyfreithiol / Swyddog Monitro), Rhun ap Iarll (Uwch Gyfreithiwr / Dirprwy Swyddog Monitro), Arwel E.Jones (Uwch Reolwr Democratiaeth a Chyflawni), Dewi Morgan (Uwch Reolwr – Refeniw a Risg), Gareth Jones (Uwch Reolwr – Cynllunio ac Amgylchedd), Nia Davies (Rheolwr Cynllunio – Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd – Gwynedd a Môn) ac Eirian Roberts (Swyddog Cefnogi Aelodau a Chraffu).

Ymddiheuriadau: Y Cynghorwyr Stephen Churchman, Endaf Cooke, Annwen Daniels, Selwyn Griffiths, Sian Gwenllian, Annwen Hughes, Peredur Jenkins, Dyfrig Jones, Linda Wyn Jones, Eryl Jones-Williams, Beth Lawton, Linda Morgan, W.Roy Owen, Peter Read, Caerwyn Roberts, Mair Rowlands, Glyn Thomas, Ioan Thomas, Gethin Glyn Williams, Mandy Williams-Davies ac Eurig Wyn.

1. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd datganiad o fuddiant personol gan unrhyw aelod oedd yn bresennol.

2. CYHOEDDIADAU'R CADEIRYDD

Llongyfarchwyd:-

- Y Cynghorydd Charles Wyn Jones ar ennill gradd Baglor mewn Diwinyddiaeth (Bth) gyda chlod drwy Athrofa Ddiwinyddol De Affrica.
- Pawb a enillodd wobwr yn Seremoni'r Cyngor ar ei Orau a Gwobr Goffa Dafydd Orwig yr wythnos ddiwethaf. Diolchwyd hefyd i bawb fu ynghlwm â'r seremoni.
- Janet Williams, Rhiant Maeth gyda'r Cyngor ar ennill y Wobr Dinasyddiaeth yng Ngwobrau Gŵyl Ddewi eleni.

3. CWESTIWN

Eglurodd y Cadeirydd fod y Cynghorydd Eurig Wyn wedi cyflwyno cwestiwn cyn y Cyngor diwethaf, ond i'r cwestiwn ddod i law ar ôl y dyddiad cau, a'i fod felly am ganiatáu i'r cwestiwn gael ei ofyn yn y cyfarfod arbennig hwn o'r Cyngor.

Cwestiwn gan y Cynghorydd Eurig Wyn (a ofynnwyd gan y Cynghorydd Hefin Williams yn absenoldeb y Cynghorydd Eurig Wyn)

“Pa fudd cymunedol ariannol a gyflwynir i gymuned Waunfawr o ganlyniad i'r difrod a wnaed i'w hardal yn sgil datblygiadau FIRST HYDRO i sefydlu cynllun trydan dŵr yn eu hardal?”

Ateb gan y Cynghorydd Dafydd Meurig, Aelod Cabinet Cynllunio

(Dosbarthwyd ateb ysgrifenedig yr Aelod Cabinet i'r aelodau ymlaen llaw.)

“Yn y bôn, nid yw ystyriaeth cyfraniadau i gymunedau lleol yn rhan o'r system gynllunio ac nid ydym yn ymwybodol o fudd cymunedol ariannol penodol a roddwyd i gymuned Waunfawr yn sgil datblygu Gorsaf Bŵer Dinorwig. Er hyn, rhaid nodi bod y budd economaidd mae'r cynllun yma wedi'i ddarparu yn ystod y cyfnod adeiladu ac yn ystod y cyfnod gweithredu hyd heddiw wedi bod yn sylweddol i'r ardal leol, sydd ei hun yn fudd i'r gymuned.”

Cwestiwn atodol gan y Cynghorydd Eurig Wyn (a ofynnwyd gan y Cynghorydd Hefin Williams yn absenoldeb y Cynghorydd Eurig Wyn)

“A gytuna'r Cyngor ymchwilio drwy'r Adran Gynllunio i ddatblygiadau cyffelyb yn yr Alban lle mae Cyngorau Sir a'r Senedd wedi creu strategaeth effeithiol i ariannu cynlluniau o'r fath a gofalu darparu budd-dal i'r cymunedau?”

Ateb gan y Cynghorydd Dafydd Meurig, Aelod Cabinet Cynllunio

(Dosbarthwyd ateb ysgrifenedig yr Aelod Cabinet i'r aelodau ymlaen llaw.)

“Mae canllawiau llywodraeth yr Alban yn pwysleisio hefyd bod budd cymunedol ariannol yn drefniant gwirfoddol sydd yn hollol ar wahân i'r broses gynllunio ac felly mae'r un peth yn wir yn y fan honno, ond mae'r gwaith cychwynnol wedi'i wneud gan swyddogion o Wasanaeth Eiddo ac Adran Economi a Chymuned y Cyngor i geisio edrych ar y buddiannau economaidd cymunedol all fod ynghlwm â datblygiadau ynni adnewyddol. Hefyd, mae'n bwysig dweud, mewn sefyllfaoedd lle mae cynlluniau adnewyddol ar dir lle mae'r Cyngor yn dirfeddiannwr, ac mae hyn yn wir yng Nglyn Rhonwy, sef cais sy'n cael ei ystyried ar hyn o bryd, mi fydd y Cyngor yn ystyried cyfleoedd i negodi buddion cymunedol fel rhan o drefniant ar gyfer trosglwyddo tir.”

4. CYNLLUN DATBLYGU LLEOL AR Y CYD

Eglurodd y Cadeirydd, yn unol â rhan 4.12.1(d) o'r Cyfansoddiad, y derbyniwyd llythyr gan y Cynghorydd Aled Evans, oedd wedi ei arwyddo gan 9 o gynghorwyr eraill yn gofyn am gyfarfod arbennig o'r Cyngor i drafod: “*agwedd ar y Cynllun Datblygu Lleol (Gwynedd a Môn), sef y dull aed ati i gloriannu effaith y cynllun arfaethedig hwn ar yr iaith Gymraeg. Teimlwn nad ydyw'r hyn a wnaed ynddo yn dderbyniol o ran amddiffyn y Gymraeg a hoffem ystyried camau pellach i ddadwneud y diffyg hwn.*”

Pwysleisiodd y Cadeirydd mai'r mater hwn yn unig fyddai'n cael ei drafod ac na fyddai modd yn gyfansoddiadol i drafod unrhyw agwedd arall o'r cynllun.

Rhoddodd y Swyddog Monitro arweiniad parthed y sefyllfa gyfreithiol gyffredinol a chyfansoddiadol ynglŷn â'r drafodaeth, gan nodi:-

- Bod datblygiad y Cynllun Adnau yn fater sydd yn nwylo'r Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd ar y Cyd a bod y penderfyniadau ar yr ymgynghoriad, yr ymateb i'r

ymgyngoriad a'i gyflwyniad ar gyfer ymchwiliad annibynnol wedi eu dirprwyo gan y Cyngor hwn i'r Cyd-bwyllgor ers 2011.

- Ar 29 Ionawr eleni, y penderfynodd y Cyd-bwyllgor dderbyn bod y cynllun yn mynd ymlaen i ymchwiliad annibynnol, ac ar y sail hynny, hysbysebwyd y penderfyniad a chychwynwyd ar y gwaith paratoi.
- Bod y penderfyniad hwn yn unol â hawliau dirprwyedig y Cyd-bwyllgor, oedd yn fodlon, ar ran Cyngor Gwynedd, bod y cynllun yn gadarn i fynd ymlaen i'r ymchwiliad a bod y broses a'r ymateb yn gadarn i fynd ymlaen i ymchwiliad. Gan hynny, nid oedd yn gyfreithiol bosib', i'r Cyngor wyrdroi'r penderfyniad yma.
- Ei fod yn benderfyniad ar y cyd ag Ynys Môn a bod yna arwyddocâd i'r penderfyniad yna hefyd i'r sawl sydd wedi cefnogi neu wrthwynebu'r cynllun.
- Bod yna broses sy'n caniatáu i'r gwrthwynebiadau i'r cynllun gael sylw gan yr Arolygydd a'i bod yn debygol y byddai yna wrandawiadau ar yr ymateb i rai o'r materion yma hefyd ac felly byddai'r gwrthwynebiadau yn cael eu cloriannu.
- Nad oedd y cais am gyfarfod arbennig o'r Cyngor yn nodi rhybudd o gynnig penodol, eithr yn gofyn am drafodaeth yn unig. Yn ôl Cyfansoddiad y Cyngor, i gael trafodaeth, 'roedd yn rhaid cael cynnig, ac un o'r amgylchiadau prin lle gellid gwneud cynnig heb rybudd oedd drwy argymhelliad gan Aelod Cabinet. Gan hynny, bwriadai'r Aelod Cabinet Cynllunio roi cynnig gerbron er mwyn agor y drafodaeth. Mater i'r aelodau wedyn fyddai ystyried a oeddent am dderbyn y cynnig neu roi gwelliannau priodol ymlaen.

Cynigiwyd ac eiliwyd i roi'r Rheolau Gweithdrefn o'r neilltu er mwyn caniatáu i unrhyw aelod wneud cynnig gerbron y Cyngor.

Galwyd am bleidlais gofrestredig ar y cynnig i roi'r Rheolau Gweithdrefn o'r neilltu.

Yn unol â'r Rheolau Gweithdrefn, cofnodwyd y bleidlais ganlynol:-

O blaid: (32) Y Cyngorwyr - Craig ab Iago, Anwen Davies, Elwyn Edwards, Trevor Edwards, Alan Jones Evans, Aled Evans, Jean Forsyth, Gweno Glyn, Simon Glyn, Alwyn Gruffydd, John Brynmor Hughes, Louise Hughes, Sian Wyn Hughes, Aeron Jones, Aled Wyn Jones, Brian Jones, Elin Walker Jones, Eric Merfyn Jones, Sion Wyn Jones, Dilwyn Lloyd, Dilwyn Morgan, W.Tudor Owen, Gareth A.Roberts, John Pughe Roberts, Angela Russell, Mike Stevens, Hefin Underwood, Ann Williams, Eirwyn Williams, Elfed Williams, Gruffydd Williams ac Owain Williams.

Yn erbyn: (13) Y Cyngorwyr – Lesley Day, Dyfed Edwards, Gwen Griffith, Anne Lloyd Jones, John Wynn Jones, June Marshall, Dafydd Meurig, Michael Sol Owen, W.Gareth Roberts, Dyfrig Siencyn, Gareth Thomas, Hefin Williams ac R.H.Wyn Williams.

Yn atal: (2) Y Cyngorwyr – Thomas Ellis a Charles W.Jones

Gan i fwyafrif yr aelodau bleidleisio o blaid y cynnig, cyhoeddodd y Cadeirydd y rhoddwyd y Rheolau Gweithdrefn o'r neilltu am y cyfarfod hwn.

Holodd aelod a oedd y Cyfansoddiad yn caniatáu i unrhyw aelod godi pleidlais o ddiffyg hyder ar adran, unigolyn neu uned. Atebodd y Swyddog Monitro mai'r hyn oedd gerbron y cyfarfod hwn oedd ystyriaeth o'r dull yr aed ati i gloriannu effaith y cynllun arfaethedig ar yr iaith Gymraeg ac felly na fyddai'n briodol i ehangu hynny i gynnig o ddiffyg hyder gan nad oedd hynny ar y rhaglen ac nad oedd yr aelodau wedi derbyn rhybudd o fwriad i wneud cynnig o'r fath.

Gwahoddwyd y Cyngorydd Aled Evans i esbonio pam ei fod ef a'i gyd-gyngorwyr wedi galw cyfarfod arbennig o'r Cyngor ac i gyflwyno'r dystiolaeth a gyflwynodd i'r Cyngor.

Nododd y Cynghorydd Aled Evans:-

- Y gofynnwyd i'r Aelod Cabinet Cynllunio yn y Cyngor llawn ar 5 Mawrth, 2015 sut fyddai unrhyw ymatebion a ddeuai i law yn yr ymgynghoriad yn cael eu hymgorffori yn y Cynllun ac i'r Aelod Cabinet annog pawb i fynd ati i ymateb i'r ymgynghoriad.
- Y bu ymateb trylwyr a manwl i'r ymgynghoriad a chyhoeddwyd yr ymatebion hyn ar 29 Ionawr, ond cafodd llawer o'r hyn o'r hyn oedd wedi'i roi gerbron ei roi o'r neilltu.
- Y cafwyd cais yn dilyn hynny gan sawl mudiad ac unigolyn ar gynghorwyr fel yntau ac eraill i alw am gyfarfod arbennig o'r Cyngor llawn i drafod y mater, ac yn sgil hynny, bod ganddo gynnig i'w wneud.

Eglurodd y Cadeirydd y gellid rhoi'r cynnig ar ôl i'r Aelod Cabinet gyflwyno ei achos.

Rhodddwyd cyflwyniad ar y Cynllun Datblygu Lleol a'r Iaith Gymraeg gan y Cynghorydd Elin Walker Jones, ar ran yr aelodau oedd wedi galw am y cyfarfod arbennig. Eglurodd y rhesymeg y tu ôl i alw'r cyfarfod trwy gyfeirio at nifer o ystadegau ynglŷn â sefyllfa'r iaith Gymraeg, ac i grynhoi, pwysleisiodd:-

- Bod angen monitro llawn ac ystyrlon o sefyllfa'r Gymraeg o 2011 ymlaen.
- Y dylid gwneud defnydd llawn o ffigurau'r Cyfrifiad ac unrhyw wybodaeth berthnasol.
- Y dylai cryfder y Gymraeg yng Ngwynedd a Môn olygu ei bod yn cael sylw a statws arbennig fel ardal o sensitifrwydd ieithyddol.
- Y dylid mynd ati rhag blaen i ddatblygu mecanwaith monitro ystyrlon fyddai'n bwydo i mewn i ddogfen fyw yr asesiad iaith yn gyson.

Gwahoddwyd yr Aelod Cabinet Cynllunio i roi cyflwyniad.

Cyflwynodd yr Aelod Cabinet Cynllunio yr adroddiad ffeithiol a ddisbarthwyd gyda rhaglen y cyfarfod gan dynnu sylw at:-

- Y cefndir perthnasol a'r cyd-destun ar gyfer gwneud penderfyniadau am y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd.
- Y cyd-destun deddfwriaeth a pholisi cynllunio cenedlaethol – paratoi cynlluniau datblygu lleol ar y cyd ac asesu effaith ar yr iaith Gymraeg.
- Trosolwg o'r prosesau.
- Y dystiolaeth.
- Cyfranogiad ac ymgynghori cyhoeddus (gan gynnwys mewnbwn cynghorwyr) a phroses gwneud penderfyniadau.
- Asesiad cynaliadwyedd (gan gynnwys Asesiad Amgylcheddol Strategol).
- Asesiad Effaith Ieithyddol.
- Yr ymgynghoriad cyhoeddus am y Cynllun Adnau: Chwefror – Mawrth 2015.
- Penderfyniad y Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd – Ionawr 2016.
- Ymgynghori am y Newidiadau â Ffocws - gan bwysleisio bod cyfle hyd 13 Ebrill i anfon sylwadau ynglŷn â'r newidiadau a ddeilliodd o'r cyfnod ymgynghori cynt.
- Yr Archwiliad Cyhoeddus.
- Casgliad – (i) bod y broses wedi .bod yn un gwbl gynhwysol, gyda nifer o gyfleoedd wedi bod trwy gydol y broses i gynghorwyr a chymunedau gael mewnbwn, yn unol â'r Cytundeb Cyflawni a gafodd ei gymeradwyo gan y Cynghorau ar ddechrau'r broses, a (ii) bod y broses o baratoi'r Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd wedi bodloni'r gofynion statudol, gan gynnwys ystyried y Gymraeg a'r defnydd ohoni o safbwynt eu perthnasedd i ddefnydd tir.

Nododd y Cadeirydd ei bod yn bwysig cael cynnig er mwyn agor y drafodaeth a bod hawl, yn gyfansoddiadol, gan unrhyw aelod i wneud hynny o fod wedi rhoi'r Rheolau Gweithdrefn o'r neilltu.

Cynigiwyd y canlynol:-

“Yn wyneb y ffaith bod y broses o lunio'r Cynllun Datblygu Lleol wedi cymryd peth amser yn fwy i'w chyflawni a bod ymestyn y cynllun cyfredol wedi gorfod digwydd, sylweddolir na fu monitro cyfoes llawn ac ystyrion ar y sefyllfa. Felly, o dderbyn mai dogfen fyw ymatebol ydyw asesiad iaith y Cynllun Datblygu Lleol, gofynnwn i'r Cyngor ymgynghori ar ffyrdd o gyfoesi monitro effaith y sefyllfa gynllunio bresennol ac arfaethedig ar y Gymraeg. Dylai hynny ddigwydd gyda defnydd llawn o ffigurau Cyfrifiad 2011 a hefyd gydag ystyriaeth o addasrwydd gwaelodol y nifer tai a phoblogaeth sy'n sail i'r cynllun. Noder fod y cynllun newydd i fod yn weithredol yn 2016 neu 2017 ac na fu dim monitro ers 2011 tra bod y ddefnydd yn y cynllun newydd yn nodi y dylid monitro yn flynyddol.”

Cyn gofyn am eilydd, gofynnodd y Cadeirydd i'r Swyddog Monitro sicrhau bod y cynnig yn gyfansoddiadol.

Nododd y Swyddog Monitro ei fod o'r farn bod brawddeg gyntaf y cynnig, ac yn benodol y geiriau 'na fu monitro cyfoes llawn ac ystyrion ar y sefyllfa', yn gwyrddroi penderfyniad y Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd oherwydd bod y Cyd-bwyllgor wedi dod i gasgliad bod yr wybodaeth a dderbyniodd yn ystyrion a phriodol a bod y cynllun yn gadarn i fynd ymlaen i ymchwiliad.

Mynegodd y cynigydd ei barodrwydd i hepgor brawddeg gyntaf y cynnig a darllenodd y Cadeirydd y cynnig wedi'i ddiwygio, sef:-

“O dderbyn mai dogfen fyw ymatebol ydyw asesiad iaith y Cynllun Datblygu Lleol, gofynnwn i'r Cyngor ymgynghori ar ffyrdd o gyfoesi monitro effaith y sefyllfa gynllunio bresennol ac arfaethedig ar y Gymraeg. Dylai hynny ddigwydd gyda defnydd llawn o ffigurau Cyfrifiad 2011 a hefyd gydag ystyriaeth o addasrwydd gwaelodol y nifer tai a phoblogaeth sy'n sail i'r cynllun.”

Eiliwyd y cynnig.

Cynigiwyd y gwelliant canlynol:-

“O dderbyn mai dogfen fyw ydi asesiad iaith y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd, o'i fabwysiadu bydd y Cyngor yn ymrwymo i sicrhau y bydd y monitro a'r adolygu yn seiliedig ar y data fwyaf cyfredol fydd ar gael ar y pryd.”

Eiliwyd y gwelliant.

Mynegodd rhai aelodau eu hanfodlonrwydd gyda'r cynllun yn ei gyfanrwydd a'r broses, gan nodi eu bod yn dod i'r casgliad y dylid codi pleidlais o ddiffyg hyder yn y Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd. Mewn ymateb, pwysleisiodd y Swyddog Monitro mai'r dull o gloriannu effaith y cynllun ar yr iaith Gymraeg yn unig oedd gerbron y Cyngor ac y dylai rhybudd o gynnig o fath fod wedi'i roi fel rhan o'r broses o alw'r cyfarfod.

Nododd aelod o'r Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd nad oedd ganddo yntau lawer o hyder yn y Cyd-bwyllgor oherwydd iddo wrthwynebu'r niferoedd tai sy'n cael eu codi am resymau ieithyddol drwy gydol yr amser.

Awgrymwyd bod modd cyplysu'r cynnig a'r gwelliant gan fod y cynnig yn tanlinellu'r angen i edrych ar y dystiolaeth wrth i'r cynllun symud i fod yn weithredol tra bod y gwelliant yn cyfeirio at ddefnyddio pob arbenigedd ac edrych ar bob data, megis ystadegau cymdeithasol cyfoes, allai fod yn fwy defnyddiol nag ystadegau'r Cyfrifiad yn unig, i wneud hynny.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol, nodwyd:-

- Y dymunid gweld polisi cynllunio sy'n galluogi trosi beudai ac adeiladau fferm i'w defnyddio gan bobl leol er budd y gymuned a'r iaith Gymraeg.
- Bod rhaid gweithredu'n gadarnhaol ac yn rhagweithiol ym mhob agwedd o waith y Cyngor os yw'r iaith Gymraeg am barhau yn iaith hyfyw o fewn cymunedau'r sir.
- Bod y Cynllun, fel mae'n sefyll ar hyn o bryd, yn gweithredu'n groes i Ddeddf Cynllunio 2015 sy'n cyfeirio at yr angen i ganolbwyntio ar faterion ac amcanion lleol sy'n cael eu hadnabod mewn strategaeth leol gyda sylfaen o dystiolaeth ynghyd â chynnwys asesiad o effeithiau tebygol y cynllun ar y defnydd o'r Gymraeg yn yr ardal.
- Y gwrthodwyd cais y Pwyllgor Iaith am drafodaeth ar y Cynllun Adnau.
- Bod 160 o sylwadau ar y Cynllun wedi'u taflu o'r neilltu, ar y sail nad oeddent yn ddigon grymus, yn ôl y swyddogion a chyfeiriwyd yn benodol at dystiolaeth a gyflwynwyd gan wahanol gynghorau bro ynglŷn â'r angen lleol am dai, ond a ddiystyriwyd.
- Bod Hunaniaith wedi datgan yn glir, heb dystiolaeth gadarn o'r angen lleol am dai, ei bod yn anodd gwybod i sicrwydd ai effaith gadarnhaol neu negyddol a gaiff unrhyw ddatblygiad ar yr iaith Gymraeg, ond o ystyried sefyllfa fregus yr iaith Gymraeg, fel iaith leiafrifol, nad oedd modd cymryd y siawns yma heb wybod i sicrwydd y bydd unrhyw ddatblygiad yn atgyfnerthu sefyllfa'r iaith.
- Dylid cydnabod y dylai pob datblygiad economaidd neu aneddleoedd atgyfnerthu'r Gymraeg ac na ddylid ystyried unrhyw ddatblygiad fyddai'n golygu mesurau i liniaru ei effaith ar yr iaith Gymraeg.
- Bod Arolwg Tai ac Iaith Gwynedd a Môn yn datgan na fydd yn debygol y bydd y cynllun hwn yn gwarchod y Gymraeg.
- Ei bod yn fater o dristwch i'r aelodau na chafodd y Cyngor llawn y cyfle i drafod y Cynllun yn ei gyfanrwydd cyn iddo gael ei anfon ymlaen at yr Arolygydd.
- Bod yr Adran Gynllunio yn gweithio yn erbyn unigolyn lleol sy'n dymuno codi tai fforddiadwy ar gyfer eu teuluoedd eu hunain, ond yn fwy na pharod i gefnogi datblygiadau o 200-300 o dai.
- Bod y system bwyntiau tai cymdeithasol yn gweithredu yn erbyn siaradwyr Cymraeg cynhenid.
- Bod pobl ifanc Cymraeg yn symud o'r pentrefi oherwydd prinder gwaith a bod angen i'r polisïau cynllunio hwyluso cadw pobl ifanc yng nghefn gwlad.
- Bod angen gwell monitro ar y sefyllfa er tegwch i'r bobl ifanc yn y cymunedau gwledig.

Gofynnwyd a oedd modd dod â'r cynnig a'r gwelliant at ei gilydd drwy ymrwymo i adeiladu ar y fethodoleg asesiad iaith sydd yna'n barod drwy weithio gyda mudiad sy'n arbenigo mewn cymdeithaseg iaith, e.e. y Brifysgol, mudiadau iaith, ayb, gan hefyd gymryd y cyfle i ymgynghori'n eang ar ddatblygiad y fethodoleg yma gyda mudiadau ac unigolion lleol sydd â diddordeb.

Gwahoddwyd cynigydd y cynnig gwreiddiol a chynigydd y gwelliant i uno'r cynnig a'r gwelliant ar hyd y llinellau hyn, ond mynegodd y ddau eu dymuniad i gadw'r cynnig a'r gwelliant ar wahân.

Galwyd am bleidlais gofrestrdig ar y gwelliant.

Yn unol â'r Rheolau Gweithdrefn, cofnodwyd y bleidlais ganlynol:-

O blaid: (13) Y Cynghorwyr – Craig ab Iago, Lesley Day, Dyfed Edwards, Thomas Ellis, Anne Lloyd Jones, Charles W.Jones, John Wynn Jones, June Marshall, Dafydd Meurig, Michael Sol Owen, W.Gareth Roberts, Dyfrig Siencyn a Hefin Williams.

Yn erbyn: (34) Y Cynghorwyr – Anwen Davies, Elwyn Edwards, Trevor Edwards, Alan Jones Evans, Aled Evans, Jean Forsyth, Gweno Glyn, Simon Glyn, Gwen Griffith, Alwyn Gruffydd, John Brynmor Hughes, Louise Hughes, Sian Wyn Hughes, Aeron Jones, Aled Wyn Jones, Brian Jones, Elin Walker Jones, Eric Merfyn Jones, Sion Wyn Jones, Dilwyn Lloyd, Dilwyn Morgan, W.Tudor Owen, Gareth A.Roberts, John Pughe Roberts, Angela Russell, Mike Stevens, Gareth Thomas, Hefin Underwood, Ann Williams, Eirwyn Williams, Elfed Williams, Gruffydd Williams, Owain Williams ac R.H.Wyn Williams.

Yn atal: (0)

Galwyd am bleidlais gofrestredig ar y cynnig gwreiddiol.

Yn unol â'r Rheolau Gweithdrefn, cofnodwyd y bleidlais ganlynol:-

O blaid: (43) Y Cynghorwyr – Craig ab Iago, Anwen Davies, Lesley Day, Dyfed Edwards, Elwyn Edwards, Trevor Edwards, Thomas Ellis, Alan Jones Evans, Aled Evans, Jean Forsyth, Gweno Glyn, Simon Glyn, Gwen Griffith, Alwyn Gruffydd, John Brynmor Hughes, Sian Wyn Hughes, Aeron M.Jones, Aled Wyn Jones, Anne Lloyd Jones, Charles W.Jones, Elin Walker Jones, Eric Merfyn Jones, John Wynn Jones, Dilwyn Lloyd, June Marshall, Dafydd Meurig, Dilwyn Morgan, William Tudor Owen, Gareth A.Roberts, John Pughe Roberts, W.Gareth Roberts, Angela Russell, Dyfrig Siencyn, Mike Stevens, Gareth Thomas, Hefin Underwood, Ann Williams, Eirwyn Williams, Elfed Williams, Gruffydd Williams, Hefin Williams, Owain Williams ac R.H.Wyn Williams.

Yn erbyn: (1) Y Cynghorydd – Louise Hughes.

Yn atal: (2) Y Cynghorwyr – Brian Jones a Sion Wyn Jones.

PENDERFYNWYD o dderbyn mai dogfen fyw ymatebol ydyw asesiad iaith y Cynllun Datblygu Lleol, gofynnwn i'r Cyngor ymgynghori ar ffyrdd o gyfoesi monitro effaith y sefyllfa gynllunio bresennol ac arfaethedig ar y Gymraeg. Dylai hynny ddigwydd gyda defnydd llawn o ffigurau Cyfrifiad 2011 a hefyd gydag ystyriaeth o addasrwydd gwaelodol y nifer tai a phoblogaeth sy'n sail i'r cynllun.

Diolchodd y Cadeirydd i bawb am eu cyfraniad ac i aelodau'r cyhoedd oedd yn bresennol i ddangos eu barn a'u cefnogaeth.

Dechreuodd y cyfarfod am 10.00 y.b. a daeth i ben am 11.45 y.b.

CADEIRYDD